

УДК 656.1

Т.Т. Троцюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

T.T. Trotsyuk

RESEARCH PECULIARITIES OF PASSENGER TRANSPORTATION ORGANIZATION

Відповідно до статті 1 Закону України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344 – III, пасажирські перевезення – це перевезення пасажирів легковими автомобілями або автобусами [1]. Однак інші джерела дають ще одне визначення терміну «пасажирські перевезення» – важливий фактор в подоланні суттєвої різниці між містом і селом, покращенні умов життя та праці в населених пунктах [2]. Важливим чинником поступу економіки та культури країни є зростання пасажирських перевезень. Розвитку пасажирських перевезень сприяє постіндустріалізація країни, ферміризація сільського господарства, залучення в суспільний оборот нових та реконструйованих районів. Створення кожного нового промислового та сільськогосподарського центру повинна супроводжуватися зростанням пасажирських перевезень та надійною організацією регулярного пасажирського руху за маршрутами. З іншого боку, розвиток пасажирських перевезень позитивно впливає на укріплення економічних та культурно-побутових зв'язків між українцями. Так, зміна рівня мобільності населення держави призводить до збільшення кількості спеціалізованого рухомого складу, реконструкції існуючих і будівництва нових автомобільних доріг, автовокзалів, ін. За даними Державного комітету статистики України, щорічно автобусами перевозиться більше трьох мільярдів пасажирів, що в три рази перевищує об'єми перевезень за іншими видами транспорту, проте незважаючи на значне збільшення об'ємів перевезень, організація автобусних сполучень і якість обслуговування пасажирів не в повній мірі відповідає об'єктивним потребам сьогодення. Традиційно, пасажиропотоком вважається кількість пасажирів, що фактично перевозяться, або які потрібно перевезти на досліджуваній ділянці, маршруті, магістралі, сітці протягом періоду часу [2]. Наявність коректних вихідних даних про пасажиропотік забезпечує максимально раціональну за економічними показниками організацію роботи автобусів на лінії у координації з іншими видами транспорту, проведення повної, або часткової зміни маршрутної схеми, організацію нових актуальних маршрутів, а також забезпечення можливості усунення недоліків існуючої, вибір рухомого складу, складання розкладу руху, раціональної розстановки зупиночних пунктів з встановленням режимів роботи. Вказана вихідна інформація про пасажиропотік визначає коректність складання оперативних планів перевезень на маршрутах, а також використовуються при застосуванні стандартизованих розрахунково – аналітичних методів прогнозування перспективних транспортних перевезень.

Наявність повних вихідних даних про властивості пасажиропотоку дає можливість з максимальною якістю прогнозувати тенденції вектора перевезень населення, що детермінує розвиток транспортних зв'язків з необхідними для цього службами, ріст виробництва рухомого складу, побудову і оптимальне за визначеними умовними чи безумовними критеріями оптимізації розміщення автотранспортних підприємств, ін. і є необхідною базою розробки теорії ефективної організації

пасажирських перевезень і покращення транспортного обслуговування населення.

Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 року № 430 – р, головним завданням розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2030 року згідно з «Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року» є визначення концептуальних засад формування та пріоритети реалізації державної політики в галузі транспорту, спрямовані на інтеграцію національної транспортної мережі до міжнародної транспортної мережі, задоволення потреб населення у перевезеннях та покращення умов ведення бізнесу задля створення конкурентоспроможної та ефективної національної економіки [3].

Таким чином, на розвиток зовнішньоекономічної діяльності України суттєво впливають стан транспортного забезпечення та обсяги міжнародної торгівлі послугами транспорту. Вирішення питань підвищення ефективності використання вітчизняного транспорту та зростання його конкурентоспроможності на міжнародних ринках транспортних послуг потребує створення економічних і правових засад, необхідних для захисту та підтримки діяльності вітчизняних транспортних підприємств при здійсненні ними пасажирських перевезень. Питання організації перевезень пасажирів є одними з найскладніших з позиції комерційного права, що потребує втручання держави при можливих конфліктах інтересів перевізників та пасажирів для забезпечення оптимальних показників роботи системи транспорту.

Отже, для усунення проблематики щодо забезпечення ефективності перевезень пасажирів включно з покращенням рівня якості логістичного управління процесами АТП є актуальним і потребує раціонального вирішення в короткостроковій перспективі, причому підвищення ефективності перевезень залежить від вдосконалення рівня управління і організації систем та структур пасажирського автомобільного транспорту. Також доцільно застосувати методологію системного аналізу, що дозволить визначити елементи в кількісному виразі і встановити зв'язки між ними у системі пасажирського обслуговування. Завдяки цьому підході вдасться врахувати протилежні вимоги до організації пасажирських перевезень пасажирів, транспортних компаній та інтересів населених пунктів. Для належного обслуговування пасажирів необхідно забезпечити мінімальні затрати часу на поїздку, мінімальну вартість поїздки, високого рівня комфорту та безпеки під час поїздки. На даний час досить важко визначити єдиний правильний критерій ефективності перевізного процесу пасажирських перевезень, але за допомогою нього можна буде визначитися ступінь задоволення вимог суспільства.

Література

1. Маруніч В.С., Шморгун Л.Г. та ін. – Організація та управління пасажирськими перевезеннями: підручник/ за ред. доц. В.С. Маруніч, проф. Л.Г. Шморгуна – К.: Міленіум, 2017. – 528 с.

2. Закон України «Про автомобільний транспорт»: Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 22. – ст. 273. – Інтернет – ресурс : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.

3. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430 – р. – Київ. – Інтернет – ресурс : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-nacionalnoyi-transportnoyi-strategiyi-ukrayini-na-period-do-2030-roku>.

4. <https://studopedia.info/1-31909.html>